

Eestlaste tõulisest kuuluvusest.

Juhan Aul.

124103

Enne kui asuda mingi rahva tõulise kuuluvuse küsimuse lahendamisele, peab endale selgitama tõu mõiste. Nii siis: mis on inimtõug? Inimtõu all mõistame inimrühma, mis teatud kehaliste ja vaimliste tunnuste kompleksilt erineb teistest inimrühmadest.

Seega on tõu mõiste loodusteaduslik mõiste, antropoloogiline mõiste. Seda on vaja rõhutada, sest liigagi tihti segatakse tõu ja rahvuse ning keele mõisted. Kuna rahvas on rühm inimesi, keda seob ühine ajalugu ja kultuur, siis on selge, et rahva ja tõu mõisted ei kattu! Erisugused rahvad ei tarvitse tõuliselt olla väga erinevad ja samu ehk lähedasi keeli kõnelevad inimrühmad ei tarvitse tõuliselt olla samad! Prantsuse rahvas kui niisugune näit. on võrdlemisi ühtlik, kuid tõuliselt ei ole ta seda mitte: bretoonlane on tõuliselt sootu teine kui provansaallane. Soomes tuntakse kaht tüüpi soomlasi: karjalane on tume ja hämelane hele. Saarlased erinevad setukesist tunduvalt, kuid ometigi nad mõlemad on eestlased. Ehk jälle: vogulid ja mordvalased, kes kõnelevad sugulaskeeli, on tõuliselt erinevad: esimesed on pikapealised ja heledavärvuselised, teised — lühipealised ja tumedad. Põhja-Ameerika neegrid kõnelevad inglise keelt, kuid ei kellelgi tule mõttesse neid tõuliselt ühistada põhjaameeriklastega või inglastega.

Kui me ükspuha mis rahvast analüüsime tõuliselt koostiselt, siis on tulemus alati sama: rahvas koosneb mitmest tõust, mitmetest tõuelementidest. Paiguti kohtame rahva koostises enam-vähem puhtaid tõugudeesindajaid, enamasti on aga tõuelemendid segunenud, sest omadused või tunnused pärandatakse iseseisvalt, lahus üksteisest, mis annab neile võimaluse ristamise korral kombineeruda peagu kõikides mõeldavates vahekordades.

Selline rahva tõuline ebaühtlus on bioloogiline paratamatus! Eriti Euroopas. Ei ole ju siin selliseid määratud mäeahelikke ja veekogusid, ei metsi ega käidamatuid kõrvealasid, mis inimrühmi (inimtõuge ja rahvaid) niivõrra isoleeriks, et nad saaksid püsida puhastena. Euroopa on „lahtine kontinent“, ja me tunneme siin rahvaste rännakuid ning segipaiskumisi nii kaugest minevikust alates kui kaugemale ulatuvad meie teadmised. Kui viimaseil sajandil on massilised rahvaliidumised jäänud haruldaseks, siis seda intensiivsemad on olnud pidevad ja alalised rahvaste tõulised segunemised vähemas ulatuses.

Milliseid rahvaliidumisi on näinud meie maa? Kuidas on eesti rahvas kujunenud?

Näib olevat tõenäollik, et meie maa oli asustatud juba varsti peale mannerjää taganemist ja et esialgseid elanikke siin olid soome-ugrilased. Kuni umb. 2000 aastani e. Kr. valitseb Baltimail rahulik kultuuriline areng, siis tungib siia Kesk-Euroopast arvatavasti indoeuroopa rahvaid. Osalt tõrjuvad nad pärisrahva ida poole, osalt asuvad temaga segamini, kõrvuti ja lõpuks sulavad temasse, pärisrahva tagasi liikudes. Antropoloogiliselt me teame neist rahvaist väga vähe. Seni on meil kirjeldatud kõigest kaks asjaomast luudeleidu: esimene Võisikust (1905. a.) ja teine Saaremaalt (Kõljalast, 1914. a.). Hiljuti lisandus neile veel kaks — üks Lüganuselt, teine Koselt, mille kirjeldus ilmub lähemal ajal. Need kui ka naaber-alade vastavad leiud näivad viitavat sellele, et maa põhielanikkond oli siin lühipealine, sissetulnukad aga pikapealised. Pronksiaja lõpul (umbes 500 aastat e. Kr.) on võimalikult Skandinaaviast tulnud meie rannikule vähesel määral germaani asunikke, mis samutigi maa pärisrahva sekka sulasid. Esimesel sajandil pärast Kr. tekib Põhja-Eestisse, eeskätt Virumaale, rida idagermaani — gooti — asundusi, mis V sajandil p. Kr. jälle kaovad, osalt germaanlaste äravalgumise, osalt nende pärisrahvaga liitumise tõttu. Ajajärgul enne iseseisvuse kaotamist leiame oma esivanemad olevat sagedasis sõjalisis kokkupuuteis naabritega: lõunaestlased ründavad lätlasi ja venelasi, saarlased ja läänlased skandinaavlasti. Selle tulemuseks oli vang-orjade kihi tekkimine, mis ei olnud sugugi väike ja mis hiljemini, XIV ja XV sajandil sulas pärisrahvasse. XIII sajandil algab meie põhjaranniku asustamine rootslaste poolt (umbes samal ajal kui see sündis Soomeski), mis vältab ümmarguselt 1¹/₂ sajandit. Neist rootslastist on suurem osa sulanud eestlasisse, väike jääk elab aga rootslastena edasi Pakris, Vormsis, Noa-Rootsis jne. Umbes samal ajal algab Peipsi kallaste asustamine venelaste poolt. Orduaja lõppedes alanud suurte sõdade perioodil laastatakse maa; terved alad jäävad inimesist hõredaks ja isegi tühjaks. Koloniseerumine jätkub. Alutagusele näit. tuleb venelasi, kes siin suured alad asustavad. Lõuna-Eesti mandri-osas oli 1638./41. a. revisjoniraamatu andmeil 15,8% ehk umbes 1/6 rahvast võõrast rahvusest uustulnukad, peamiselt soomlased, venelased ja lätlased. Hiljemalt valgub kodumaale pidevalt asunikke, küll Rootsist, küll Venest, küll Lätist jne. ja — kõik nad on eestistunud! Tõenäoliselt ei jätnud võõrad sõjaväedki meie maad tõuliselt mõjustamata.

Nii on meie maa asustamisega linnulennult vaadates, silma peatuma jäädes ainult mõnele suuremale asjaomasele nähtustekogule. Üksikasjad on siin kõrvale jäetud, ja enamikus ootavad need veel tungivald uurimist, eriti ajaloolasilt.

On seega ilmne, et eesti rahvas ei saagi olla tõuliselt tervikuline ja ühtlik — eestlased on samasugune segarahvas kui teisedki Euroopa rahvad!

Millised on need tõuelemendid, millest ta koosneb?

Et saada küsimusele kõigepealt üldjoonelist vastust, tutvuk-

sime Euroopa inimtõugudega ja oma naaberalade antropoloogilise (tõulise) koostisega.

Põhja-Euroopat iseloomustab, praeguste andmete järgi, kaks heledavärvuselise (depigmenteeritud) inimtõugu: põhja ja idabalti. Põhja tõugu inimesed on kõrgekasvulised ja sihvakad (173—175 sm), kitsaste puusadega, pikkade jäsemetega. Nende pea on pikk: pea pikkuse-laiuse indeks¹⁾ on saksa antropoloog H. Güntheri järgi koguni 75 ümber. Nägu pikk ja kitsas: morfoloogiline näoindeks¹⁾ üle 90. Laup längus, nina kitsas, sirge või veidi kumera proofiliga. Huuled kitsad ja väikesed, koon tugevasti arenenud. Nahk valge, sageli roosaka varjundiga. Juus pehme, silē kuni lainjas, värvuselt blond kuni pruun. Silmad avarad, helekuni hallikassinise vikerkilega. Põhja tõu peamiseks levialaks on Inglismaa, Island ja Skandinaavia (eriti Rootsi). Rohkem segatuna leidub teda veel Soomes (eriti lääne- ja edela-osas), Põhja-Venemaal, Lätis, osalt Poolas, Hollandis, Taanis, paiguti Põhja-Saksamaal ja Põhja-Prantsusmaal. Idabalti tõug näib mitmeti olevat põhja tõu vastand. Kasvult keskmine; tugeva kehaehitusega, laiade õlgadega ja puusadega, lühidavõitu jalgadega. Pea avaldab kalduvust lühipeasusse, pea pikkuse-laiuse indeksi olles 81—82 ümber. Nägu madala- ja laiavõitu: morfoloogiline näoindeks on umbes 85. Laup veidi langus, nina laiem, otse või nõgusa proofiliga, suu laiem. Lõug nurkadest tugevam, mis annab näole sageli kandilise ilme. Nahk valge, hallikaskollaka varjundiga. Silmad sinakashallid. Juus kõvem, blond kuni pruun, tuhkja varjundiga. Idabalti tõu levialaks on Soome, laialdased alad Venemaal, kus teda varemalt tunti „valdai tüübi“ ja „balti tüübi“ nime all, edasi leidub teda rohkesti Lätis, Leedus, Poolas, Taanis, Saksamaal, Rootsis j. m.

Kesk-Euroopas esinevad tumedajuukselised, pruunisilmalised ja lühipealised tõud: alpi, dinaari, armeenia ja turaani. Neist meile geograafiliselt kõige lähemal on alpi tõug (ida tõug Güntheri j.) — laiadel aladel Venemaal, osalt Poolas, edasi Austrias, Ungaris, Saksamaal, Lõuna-Hollandis, Belgias, mitmel pool Prantsusmaal jne. Ta on kasvult lühidavõitu, täidlase ja raske kehaga, lühikeste jalgadega. Nägu ümmargune ja täidlane, pehmete joontega, nina lühike, veidi nõgusa seljaga, lõug nõrgavõitu arenenud. Dinaari tõug, mida iseloomustab peale alulnimetatud tunnuste veel kõrge ja sihvakas kasv, pikk ja kitsas nägu, kõrge, kumera proofiliga nina, levib peamiselt Dinaari Alpides ja Balkanil. Lühidavõitu, jässaka kehaehitusega, kõrge peaga, erakordselt tugeva ja kumeraproofilise ninaga armeenia tõug, mille peamiseks asualaks on Ees-Aasia, esineb Kaukasuses ja juutide kaudu laialipaisatuna mitmel pool Euroopas. Keskmise kasvuga, pika ja lameda näoga turaani tõug, kes on laialt

¹⁾ Pea pikkuse-laiuse indeksi all mõistetakse pea laiuse % pea pikkusest. Morfoloogiline näoindeks on morfoloogilise näo kõrguse (nina- ja laubaluu vahelise õmbluse kõrgus lõua servast) % näo laiuusest (põskaarte vahest).

levinud Kesk-Aasias, esineb Lõuna-Venemaal ja on tugevasti mõjustanud Balkanit ning Ungarit.

Lõuna-Euroopale on iseloomustavad tumedajuukselised, pruunisilmalised, lühi- kuni keskkasvulised, pikapealised ja kitsanäolised inimtõud: vahemere ja orientaalne. Esimene neist asustab Vahemere rannikualu, teise esinemise keskus on Araabias, Mesopotaamias jne. ning Euroopas leiame teda ainult vähestes paikades.

Ülaltoodust on selge, et meie maa-alal ei saa kuigi rohkesti olla Kesk- ja Lõuna-Euroopa inimtõulisi elemente. Meie ala kuulub depigmenteeritud inimtõugude levimis-areali! Iga vaatleja, kes kodumaal liikunud, võib seda kinnitada. Kuid laseme kõnelda antropoloogilisel andmeil ja nimelt värvuseandmeil. Eestlase nahavärvus on üldiselt valge ja varieerub roosakasvalgest kuni kahkjasa- ja hallikasvalgeni. Silmade (vikerkile) värvus on, J. VILLEMSI andmeil, valdavalt hallikassinine (64,1%) ja sinine (24,6%); pruune silmi on 11,3%. Samuti valitsevad juuste värvuses heledad toonid: VILLEMS leidis blonde juukseid 55,8%, pruune ja tume- kuni mustpruune 43,6%, ruugeid 0,6%. Kuivõrra me oleme heledavärvuselised ja kui kergesti me end ses suhtes mõjutada laseme veidigi lõunapoolsemaist naabreist, näitavad väga kujukalt allkirjutanu andmed Saaremaa segasaarlaste juures. Viimaste all ma mõistan neid saarlasi, kes on sündinud maailmasõja ajal ja kelle isaks oli mõni vene sõjaväelasest muulane (peamiselt venelased, poolakad, ukrainlased, lätlased j. t.). Segasaarlastes on tumedamavärvuselised! Puhtsaarlaste seas leidis 31,6% blondjuukselisi, kuna segasaarlaste seas oli neid 23,6%; tume- ja mustpruunijuukselisi oli puhtsaarlaste seas 9,5%, segasaarlaste seas aga 15,5%. Samuti on tumeblonde puhtsaarlasi rohkem kui samasuguseid segasaarlasi, helepruuni- ja pruunijuukselisi aga on viimaste hulgas rohkem. Silmade värvuselt on segasaarlastes samutigi tumedamad. Puhtalt heledasilmalisi oli puhtsaarlaste hulgas 75,8%, segasaarlaste hulgas — 64,2%; pruunisilmalisi oli puhtsaarlaste seas 7,2%, segasaarlaste seas aga 11,0%. Vahepealseid (kirjusilmalisi) oli esimeste hulgas 17,0%, teiste seas aga 24,8%.

Nii on siis väljaspool kahtlust: meie rahva tõuliseks põhikihiks on põhja ja idabalti tõug!

Nüüd tekib küsimus: millises vahekorras need tõud või tõuelemendid esinevad? Kumb nimetatud tõugudest on meie rahva põhimiseks tõuks, kumb kõrvaliseks? Või on nad võrdtähtsusega? Peab ütlema, et olemasolevad tõulised kaardid (Deniker, Günther, Kruse, Eickstedt j. t.) meile neis küsimusis mingit selgust ei too, sest, niipalju kui nad puutuvad meie ala, nad on ebaõiged. Isegi meie alale nii lähedal seisva uurija, nagu seda on rootsi antropoloog H. LUNDBORG, kaardi andmeil meie suhtes ei ole mingit tõelist alust. See on arusaadav: opereeriti vanade ja enam kui puudulikude andmetega. Uemad ja usaldusväärased andmed on meil pärit alles 1926. aastast ja hilisemaist aegadest.

Mida need andmed kõnelevad?

Võtaksime kõigepealt kasvu kõne alla. Kahtlemata tuleb eestlasi pidada pikaks rahvaks. J. Villemis leidis 1548 eesti mehe keskmise üldpikkuse olevat 172,3 sm. Kaitseväe pikkuseandmete läbitöötamine on andnud järgmised keskmised: 171,3 sm, 172,2 sm ja 171,7 sm. Allakirjutanu leidis 2071 keskealise saarlase keskmise üldpikkuse 172,6 sm. Igal juhul on osutunud, et üle poolte eestlasist on pikakasvulisel (üle 170 sm). Eesti naise pikkus on osutunud 160,1 sm, Saaremaa 2994 naise keskmine üldpikkus oli 160,2 sm, mis täiesti kinnitab meeste kohta antud otsust. Kujuka pildi eestlaste pikkusest saame, kui mainime, et meie lähemaist ja kaugemaist naabreist on meist lühemad: soomlased, venelased, lätlased, leedulased, ukrainlased, poolakad, sakslased, taanlased. Meist pikemad on: liivlased, islandlased, inglased. Meiega sama pikad on rootslased (172,23 sm).

Kasvu maa-alalisel jälgimisel on selgunud, et kõige pikem element meil asub saartel, Lääne-Eestis, Harjumaal ja osalt Viru rannikul. Kesk-Eesti osutub üleminekuvalaks, ja Kagu- ning Kirde-Eestis leiame lühikasvulisust. Kui kõrvutada nende andmetega asustamisandmed, siis selgub, et pikakasvulisiks aladeks on meil need alad, kuhu on tulnud idagermaani ja rootsi asunikke, kellest on teada, et nad kannavad tugevasti põhjatõulist ilmet. Nii siis: maa tõuliseks põhielemendiks näib olevat idabalti tõug, läänepoolsed tulnukad on toonud siia põhjatõulise elemendi. Seda järeldust kinnitab asjaolu, et Soomeski on maa põhieleanikkond, mis sinna valgus Eestist umbes 100—600 a. p. Kr., peamiselt idabalti tõugu, kuna Rootsist tulnukate poolt asustatud alad (Lääne- ja Edela-Soome rannaaladel) osutavad tugevat põhjatõulist ülekaalu.

Samale tulemusele juhivad meid pea pikkuse-laiuse indeksi andmed. Eestlaste pea pikkuse-laiuse indeksi keskmine on mehel 80,8 ja naisel 81,9. Eestlasi tuleb seega üldiselt pidada keskpealisteks (mesokefaalseteks) kalduvusega lühipeasusse (brahükefaalsusse). Meie naabreist on suurema pea pikkuse-laiuse indeksiga, s. o. ümmargusema peaga: soomekeelsed soomlased, lätlased, venelased, leedulased, poolakad, sakslased; väiksema indeksiga ehk pikema peaga on: liivlased, norralased, rootslased. Eriti on seda viimased, kelle pea pikkuse-laiuse indeks võrdub 77,7. Pea pikkuse-laiuse indeksi levik meil näitab, et umbes samadel aladel, kus on kasv pikem, on ka asjaomane indeks väiksem, s. o.: kus rahvas on kasvult enam põhjatõuline, seal on ta seda ka pea vormilt. Suurema indeksiga alad on aga ilmselt ülekaalus, ka ei ole madala indeksiga alade indeksi väärtus eriliselt madal (Saaremaal näit. 80,0), mis sunnib järeldama, et maa põhielement on eeskätt idabalti-tõuline.

Esitatud väidet näivad tugevasti kinnitavat, kui läheme edasi, morfoloogilise näo indeksi andmed. Morfol. näo indeks eestlasil on 85,8 meestel ja 84,6 naistel. Ehkki too indeks on Villemisi andmeis arvutatud ainult 183 isiku kohta, nii siis, vähese tõenäolikkusega, ei

või ta tõelisest siiski palju erineb, nagu võin isiklike määtmiste põhjal kinnitada. Kõrvutades siia põhjatõuliste rahvaste morfol. näoindeksi — inglased 89,6, rootslased 93,1, islandlastel 92,2 — näeme, et eestlased (samuti kui soomlasedki, kelle näoindex = 85,6) on hoopis madalama ja laiema näoga kui need, s. o. eestlased on neist palju idabaltisemad. Näoindexi maa-alaline eritus on Villemsi andmeil võimatu, kuid võib jällegi öelda, et Lääne-Eesti ja Põhja-Eesti elanikkond on pikemanõolisem kui Lõuna- ja Kirde-Eesti oma.

Huvitava tõugude ehk tüüpide analüüsi katse tegi H. Reiman Villemsi materjali põhjal. See andis eelpool öelduga kokkukõlalise tulemuse: idabalti tõug on meil tugevasti esitatud, igatahes tugevamini kui põhja tõug. Muidugi, väga suur % langeb segatõulistele, segatüüpidele.

Läheks liiga pikale, kui teised tõutunnused lähemalt kõne alla võtaksime. Ka ei ole nende analüüs enamasti jõudnud kaugemale aritmeetilise keskmise esitamisest, millest on aga kogu rahva suhtes süstemaatiliste küsimuste lahendamiseks liiga vähe. Et siiski osalist ülevaadet anda eestlase kehalisest arenemisest ja tõulisest ehitusest, lubatagu esitada väike väljavõte mainitud keskmistest tabellaarsel kujul.

	Mehed (J. Villems'i järgi)	Naised (J. Aul'i järgi)
Üldpikkus (kasv)	172,3 sm	160,1 sm
Istepikkus (tüve pikkus)	90,5 "	85,6 "
Kere pikkus	54,4 "	48,8 "
Sütleliidsuse-kõrgus	86,4 "	82,6 "
Nabakõrgus	103,3 "	96,4 "
Esijäseme pikkus	80,2 "	70,8 "
Käte siru-ulatust	180,6 "	165,5 "
Tagajäseme pikkus	90,5 "	86,1 "
Õlanukkide vahe (õlalaius)	39,0 "	34,8 "
Puusanukkide vahe	28,7 "	28,0 "
Rinna laius	— "	25,2 "
Rinna sügavus	20,6 "	18,3 "
Rinna ümbermõõt	92,7 "	83,9 "
Pea suurim pikkus	192 mm	182,7 mm
Pea suurim laius	155 "	149,5 "
Pea üldkõrgus	225 "	213,9 "
Lauba vähim laius	109 "	106,8 "
Põsekaarte vahe (näo laius)	141 "	132,6 "
Alamlõualuu nurkade vahe	109 "	101,3 "
Morfoloogiline näo kõrgus	123 "	111,9 "

Teatud tähelepanu nende keskmiste juures väärib see, et nad ei ole üksteisega sageli mitte kokkukõlalised, s. o. mingi tunnuse suhtes on teatud tõuelementi rohkem kui mingi teise tunnuse suhtes. Ainult kasvu arvestades me näit. võiksime tulla järeldusele, et põhja tõug on meil tugevas ülekaalus kõigi teiste tõuelementide üle. Pea ja näo mõõtmed aga näitavad, et see ei ole siiski nii. Võib olla, et eestlaste

juures on tõugude segunemisel kujunenud mingi omapärane tüüp, õigemini: mitmed maa-alalised eritüübid. Milline see tüüp resp. need tüübid on, seda võime alles tulevikus öelda.

Nüüd tuleme tagasi pruunisilmaliste küsimuse juurde. Nagu tähendatud, on meil pruunisilmalisi üle 10%. Pruunisilmalisus ei ole ei põhja ei ka idabalti tõu komponent. Millise tõu elemendina on ta meile tulnud? Vaatleksime kõigepealt pruunisilmaliste levingut. Villemsi andmeist selgub, et tumedasilmaline element asub peamiselt Lõuna-Pärnumaal, Lõuna-Viljandimaal ja Lääne-Eestis. Kuna saartel on pruunisilmalisi õige vähe (umbes 8%), siis tuleb oletada, et pruunisilmaline rassikomponent on Eestisse tunginud peamiselt ranna-ala kaudu lõunast. Kõige tõenäolikum, et need tulnukad kuulusid peamiselt alpi tõugu. Ka venelaste kaudu Eestisse tulnud pruunisilmaline element on eeskätt alpitõulist päritolu. Mis puutub aga alpi tõugu asunikkude saatusesse meil, siis on nad siin tõuliselt pea täiesti assimileerunud, laostunud. Puhtaid alpi tõugu tüüpe on meil väga vähe; meil on ainult alpi tõu elemente. Kõige sellega ei ole sugugi öeldud, et teiste lõunapoolsemate tõugude elemendid meil puuduvad — kindlasti nad on olemas, kuid andmed nende küsimuste lahendamiseks on alles niivõrra vähearvulised, et nad meid kuigi palju edasi ei aita.

Lõpuks peatuksime mongoli-küsimusel. On kuidagi kunagi tekkinud arvamine, nagu oleksid eestlased ja soomlased „mongoli tõugu“. Isegi õpperaamatuis võime seda lugeda ja oleme lugenud. Antropoloogid pole seda arvamist kunagi jaganud, tuleb ikkagi jälle rõhutada, et sel väitel puudub igasugune alus. Valged inimtõud on mongoliidsetest ehk kollastest tõugudest juba algusest peale olnud eraldatud Sajaani-Jablonovi jt. mäeahelikkude varal; kumbki tõugudering rändas ja eristus hoopis erilistel maa-aladel. Kui valgete tõugude juures praegu leidub mongoliidseid jooni, siis on need sekundaarset päritolu! Ja me teame, et eestlasil ei ole pea kunagi olnud otsest kontakti mongoliidsete rahvastega. Kuid palju veenvamad on otsesed tõestused. Mongoliidseid tõuge tuntakse kui musta- ja kõvajuukselisi, pruunisilmalisi, kollakanahalisi, lamedanäolisi, kitsa ja viltuse silmapiluga inimtõuge. Peale selle iseloomustab neid rida erilisi, spetsiifilisi tunnuseid nagu: mongolivolt ja epikantus (iseärasused silmalaugude ehituses), mongolilaik (sinakas laik nahal, selja alaosas), vähene karvakasv jne. On eestlaste juures neid tunnuseid olemas? Ei ole! Ehk kui on, siis ainult üksikuid ja nimetamatajätmisselväärt vähesel määral. Pealegi on nimetatud tunnused päriuslikult domineerivad ega saaks olla latentses (varjatud) olekus. Eestlaste sugulus mongoliidsete inimtõugudega, rääkimata kuuluvusest mongoliidsetesse tõugudesse, on legend, mis tuleb jätta lõplikult!

Kui ülaltoodud kokku võtta, oleksid meie vaatluse tulemused järgmised:

1. Eestlased on tõuliselt samasugune segarahvas nagu teisedki Euroopa elanikud.

2. Eestlaste tõulise põhielemendi moodustab idabaltlased.
3. Teiseks suuremal määral esinevaks tõuks meil on idabaltlased.
4. Tumedasilmalised tõuelemendid on peamiselt idabaltlased.

5. Mongoliidsete tõugudega ei ole eestlastel mida võrrelda. Ilmne, et need tulemused on liiga jämedajoonelised. Nad meid ei rahulda ning on vaid teevalgustajaks edaspidiseks teekäiguks, ei saa me praegu detailsemaid järeldusi teha. See tähendaks tõsiasjadest etteruttamist. Ja neid tõsiasju me vajame esmajärgel! Me peame jõudma niikaugemale, et meil oleks kartograafiliselt selge, millised tõuelemendid ja tõutüübid meil kusagil esinevad! Meie rahvuslik kohustus nõuab, et meie selle töö teeme. Ja me teeme selle — see töö on alanud!

Mis meid aga eriliselt kohustab meie ala antropoloogilisele, tõusüsteemaatilisele uuringule, on — idabaltlase tõu probleemi lõplik lahendamine. Kui ma varemalt andsin selle tõu kirjelduse, siis tegin seda jämedais ja osalt kompromissjoonis. Tõeliselt on selle inimtõu iseloomustuses ja kirjeldustes väga palju vasturääkivusi. Pea igas küsimuses on lahkavaru, ja piltide valikki näitab, et autorid ei kujuta seda tõugu endale sugugi ühesugusena ette. Ehk edasi: mis on õieti sakslaste „fenno-nordischer Typus“? Kuhu paigutada pika- ja tugevakasvulised, kuid lühipealised ja madalanäolised inimtüübid? Kas ei tuleks idabaltlase tõu mõistet üldse laiendada?

Kindel on, et paljud autorid idabaltlase tõu tuumalasi ei tunne, mis põhjustabki arusaamatusi. Meie ja Soome oleme aga kahtlemata ühtesid idabaltlase tõu tuumalasi! Soomlased on andnud väga väärtuslikke lisandeid idabaltlase tõu tundmiseks. Meie peame tegema sama. Pealegi, kui tuleme meelde, et Soome idabaltiline element on pärit siitpoolt Soomelahte, mistõttu idabaltlase tõu omapära otsinguil tohiks siinpoolne Soomelahe ala paiguti olla vast tänuilikumakski tööväljaks kui sealpoolne!

Igatahes niipalju on kindel, et — kui mingid rahvad on lähedaste tõuliste sidemetega seotud, siis on seda just eestlased ja soomlased!

Mis puutub meie teisesse, suuremasse hõimurahvasse, ungarlastesse, siis siin me ei saa seda küll täiel määral öelda. Kuid idabaltiline element, mida seal on L. Bartucz'i uuringute järgi umbes 35%, on siiski selline side, mis ei luba ka kuidagi veresugulust ungarlastega eitada.

Eestlastel, soomlastel ja ungarlastel on ühised sugulussidemed, on ühist algupära ja need tohiks meie ühisharrastusi suurel määral tiivistada!

Äratrükk „Eesti Hõim'ust“ nr. 1-2.